

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història) / 11
Titulació	Grau d'Educació Primària (Pla 2013) - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Elisabeth Ripoll Gil elisabeth.ripoll@uib.es	14:00	15:00	Dilluns	10/09/2018	28/02/2019	Facultat de Filosofia i Lletres, despatx AC09

Contextualització

L'assignatura Ciències socials i la seva didàctica II (Història) ha estat assignada al Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts de la UIB, i es complementa amb l'assignatura Ciències Socials i la seva didàctica I (Geografia) del Grau en Educació Primària de la UIB.

La selecció dels continguts, la bibliografia i recursos didàctics i les activitats d'ensenyament-aprenentatge previstes tenen com a objectiu dotar a l'alumnat d'aquest grau dels referents científics actuals sobre la història universal, d'Espanya i de les Illes Balears i les eines didàctiques més directament aplicables a l'Educació Primària.

L'objectiu és formar els estudiants del Grau en Educació Primària per tal que puguin transmetre al futur alumnat de primària visions globals, crítiques i contrastades del món actual i de la seva evolució. Conèixer i analitzar les principals etapes històriques i els seus fenòmens culturals, socials, polítics i econòmics són fonamentals per comprendre la realitat actual.

L'assignatura s'articularà en tres grans blocs temàtics: una introducció general als aspectes teòrics i metodològics de la ciència històrica; una anàlisi de les especificitats de la pràctica didàctica de l'ensenyament històric a l'educació primària i un repàs per les grans línies de la història universal, d'Espanya i de les Balears. Les qüestions disciplinars i didàctiques seran combinades, en qualsevol cas, al llarg de tot el programa del curs.

Requisits

Guia docent

Recomanables

Tot i que no existeix cap requisit normatiu previ per a cursar l'assignatura, es recomanen coneixements bàsics de geografia, història i art de les Illes Balears, de l'Estat espanyol, d'Europa i del món. Així mateix, és recomanable conèixer biblioteques, centres de documentació, dominar la navegació per Internet i la recerca de fonts científiques i didàctiques a la xarxa. També es recomanable tenir capacitat per treballar en grup; tenir una bona comprensió lectora, bona expressió escrita i oral i capacitat d'anàlisi, relació i síntesi. La correcció ortogràfica i gramatical es considera fonamental pel desenvolupament i avaluació de l'assignatura.

Competències

Específiques

- * CE2. Conèixer el currículum escolar de les ciències socials. CE4. Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure les competències corresponents en l'alumnat. CE5. Fomentar l'educació democràtica de la ciutadania i la pràctica del pensament social crític. CE9. Comprendre les categories temporals del procés històric, les seves representacions en cicles i etapes. CE11. Aprendre a utilitzar el vocabulari específic –geogràfic, històric i artístic– adequat i els contextos en els quals resulta pertinent utilitzar-lo. CE14. Conèixer els continguts dels principals eixos temàtics de les ciències socials en educació primària. CE15. Relacionar la pluralitat social, artística i cultural actual com a resultat de l'evolució històrica esdevinguda sobre bases geogràfiques i territorials molt contrastades. CE19. Reconèixer el valor didàctic de l'entorn com a mitjà per estimular la curiositat de l'alumnat de primària i adquirir les habilitats necessàries per desenvolupar-los l'exploració i la reflexió sobre fenòmens que ocorren al seu voltant, i per despertar-los l'interès pel coneixement de l'entorn geogràfic i social immediat. .

Genèriques

- * CB1. Adquirir un coneixement pràctic de l'aula i de la seva gestió. CB2. Conèixer i aplicar els processos d'interacció i comunicació a l'aula i dominar les destreses i les habilitats socials necessàries per fomentar un clima d'aula que faciliti l'aprenentatge i la convivència. CB5. Participar en l'activitat docent i aprendre a saber fer, actuant i reflexionant des de la pràctica. CB6. Participar en les propostes de millora en els diferents àmbits d'actuació que es puguin establir en un centre. CB8. Conèixer formes de col·laboració amb els diferents sectors de la comunitat educativa i de l'entorn social. .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts de la matèria es distribueixen en dos tipus principals: continguts disciplinars i continguts didàctics.

Continguts temàtics

1. Teoria i Metodologia de la Història
2. Didàctica de les Ciències Socials - Història per a l'Educació Primària

Guia docent

3. Fonaments d'Història Universal, d'Espanya i de les Illes Balears

Metodologia docent

La metodologia combinarà les classes teòriques (treball presencial) i el treball autònom (no presencial), amb recolzament de materials específics a través d'UIBdigital, sessions pràctiques, proves de nivell i treball escrit. S'articularan grups grans i grups mitjans, a més de les tutories individualitzades (al manco una de caràcter obligatori).

A la plataforma de l'assignatura a UIBdigital es trobarà una selecció de continguts, i es publicaran de manera progressiva materials i orientacions específiques, en funció del treball presencial i no presencial.

Els alumnes disposaran d'un cronograma específic amb el pla de treball de l'assignatura a l'inici del curs.

Volum de treball

Distribució de les tasques

Activitats de treball presencial (1,68 crèdits, 42 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	F.- Obtenció dels coneixements teòrics del temari. M.- Classes magistrals i/o expositives. Seguiment per part de l'alumnat i torns de preguntes.	28
Classes pràctiques	Pràctiques, seminaris, tallers (inclou sortida a l'exterior)	Grup mitjà (M)	F.- Obtenció i aplicació dels coneixements teòrics i pràctics. M.- Anàlisi i avaluació de materials didàctics adients.	14

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (4,32 crèdits, 108 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Lectures	F.- Aprofundir en una sèrie de línies temàtiques fonamentals per a l'assignatura mitjançant la lectura d'articles científics i la reflexió didàctica corresponent.	24
Estudi i treball autònom individual	Pràctiques	F.- Obtenció i aplicació dels coneixements teòrics i pràctics. M.- Anàlisi i avaluació de materials didàctics adients.	24

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Treball de recerca	F.- Aplicació dels aprenentatges teòrico-pràctics del temari per a la preparació de la proposta de procés d'ensenyament-aprenentatge. M.- Elaboració d'un treball en grup, en relació al Projecte d'Innovació i Millora de la Qualitat Docent de l'IRIE, "Càpsules d'Història de les Illes Balears per a l'Educació Primària" (PID181919).	60

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Cal especificar que alguna de les activitats didàctiques es durà a terme a l'exterior del campus universitari i de les seus universitàries d'Eivissa i Formentera i Menorca. Està prevista la visita a espais relacionats amb la Història de les Illes Balears i espais que disposen de departaments de didàctica.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació serà contínua, i tendent a la obtenció de les competències.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Classes magistrals

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	F.- Obtenció dels coneixements teòrics del temari. M.- Classes magistrals i/o expositives. Seguiment per part de l'alumnat i torns de preguntes.
Criteris d'avaluació	Solidesa dels continguts, capacitat analítica, de comprensió i exposició.

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Guia docent

Pràctiques, seminaris, tallers (inclou sortida a l'exterior)

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	F.- Obtenció i aplicació dels coneixements teòrics i pràctics. M.- Anàlisi i avaluació de materials didàctics adients.
Criteris d'avaluació	Solidesa dels continguts, capacitat analítica, de comprensió i exposició. Avaluació continuada de la obtenció del nivell pràctic dels continguts.

Percentatge de la qualificació final: 15% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Lectures

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	F.- Aprofundir en una sèrie de línies temàtiques fonamentals per a l'assignatura mitjançant la lectura d'articles científics i la reflexió didàctica corresponent.
Criteris d'avaluació	Solidesa dels continguts, capacitat analítica, de comprensió i exposició.

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Pràctiques

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	F.- Obtenció i aplicació dels coneixements teòrics i pràctics. M.- Anàlisi i avaluació de materials didàctics adients.
Criteris d'avaluació	Solidesa dels continguts, capacitat analítica, de comprensió i exposició.

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 25% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Treball de recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	F.- Aplicació dels aprenentatges teòrico-pràctics del temari per a la preparació de la proposta de procés d'ensenyament-aprenentatge. M.- Elaboració d'un treball en grup, en relació al Projecte d'Innovació

Guia docent

i Millora de la Qualitat Docent de l'IRIE, "Càpsules d'Història de les Illes Balears per a l'Educació Primària" (PID181919).

Criteris d'avaluació Solidesa dels continguts, capacitat analítica, de comprensió i exposició. Capacitat d'innovació didàctica. Consulta sistemàtica dels continguts de l'assignatura en el currículum d'Educació Primària.

Percentatge de la qualificació final: 25% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 25% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

El criteri de selecció de la Bibliografia inicial (en qualsevol suport) i dels altres recursos és el d'afavorir l'aprenentatge teòric i pràctic dels continguts científics i didàctics d'Història directament útils, aplicables i adients per a l'Educació Primària, amb l'objectiu d'obtenir-ne els resultats d'aprenentatge relacionats amb les competències.

Bibliografia bàsica

- AA.DD. (1995): Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera Ed. Consell Insular d'Eivissa i Formentera, Eivissa.
- AA.DD. (2010-): *Balears abans i ara, diversos volums*, Institut d'Estudis Balearics, Palma.
- AA.DD. (2013): *Atlas. Illes Balears, Espanya i el món*, Ed. Vicens Vives, Barcelona.
- ALONSO ARENAL, Sara (2010): *Didáctica de las Ciencias Sociales para la Educación Primaria*, Pirámide - Grupo Anaya, España.
- BELenguER, Ernest (dir.) (2004): *Història de les Illes Balears*, Ed. 62, Barcelona.
- CALAF, Roser (1994): *Didáctica de las ciencias sociales. Didáctica de la historia*, Ed. Oikos-Tau, Barcelona.
- CASASNOVAS, Miquel Àngel (2007): *Història de les Illes Balears*, Ed. Moll, Palma.
- CASASNOVAS CAMPS, Miquel Àngel (2016): *Història de Menorca*, Institució Francesc de Borja Moll, Palma.
- COOPER, Hilary (2002): *Didáctica de la historia en la educación infantil y primaria*, Morata, Madrid.
- DOMÍNGUEZ GARRIDO, María Concepción (coord.) (2004): *Didáctica de las ciencias sociales para primaria*, Pearson Educación, España.
- DUBY, Georges (2007): *Atlas histórico mundial*, Larousse, Barcelona.
- FELIU TORRUELLA, María (2011): "Metodologías de enseñanza y aprendizaje del arte en la Educación Primaria", *Didáctica de las ciencias experimentales y sociales*, Departament de Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials, n. 25, Universitat de València, València, pp. 85-102.
- FORN SALVÀ, Francesc (2010): *El laboratori d'història. La pràctica en la comprensió del passat*, Ed. Horsori, Barcelona.
- GARCÍA DE CORTÁZAR (2007): *Historia de España desde el arte*, Planeta, Barcelona.
- GARCÍA DE CORTÁZAR, Fernando (2012): *Atlas de Historia de España*, Planeta, Barcelona.
- GARCÍA PÍRIZ, Manuel (dir.) (2006): *Historia del Arte Universal*, Planeta, Barcelona.
- GOMBRICH, Ernst (2007): *Breve historia del mundo*, Península, Barcelona.
- LICERAS RUIZ, Àngel; ROMERO SÁNCHEZ, Guadalupe (coords.) (2016): *Didáctica de las Ciencias Sociales: Fundamentos, contextos y propuestas*, Ed. Pirámide, Barcelona.
- JOAN I MARÍ, B. (1997): *Història d'Eivissa*, Ed. Mediterrània Eivissa, Eivissa.
- VERDERA, J; OLIVER, M. F., (2000): *Formentera: història i realitat*, Ed. Universitat de les Illes Balears, Palma.

Bibliografia complementària

Veure Aula Digital

Guia docent

Altres recursos

PORTALS WEB (i materials audiovisuals)

Ars Virtual
Artehistoria
Associació de Mestres Rosa Sensat
Balears Cultural Tour
Buxaweb
Cinehistoria
Didactalia
Documentals: La increïble història de les Illes Balears (IB3 a la carta).
Edualter. Red de recursos en educación para la paz, el desarrollo y la interculturalidad
Educa 365 - Generalitat de Catalunya
Educahistoria
Eina per a la creació de línies del temps (Timerime)
El web educatiu de les Illes Balears
Histodidactica
Historia siglo XX
Itinerarios históricos en las Islas Baleares (Diario de Mallorca)
Medio Social y Cultural
Mundo Primaria. El portal para aprender jugando
Recursos Aula Activa Vicens Vives
XTEC Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya
Romanorum Vita

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES DE DIDÀCTICA

Proyecto Clio. History and history teaching
Revista *Aula de Innovación Educativa*
Revista *Didáctica de las Ciencias Experimentales y Sociales*
Revista *Íber. Didáctica de las Ciencias Sociales*
Revista *Apertura. Revista de Innovació Educativa*
Revista *Didáctica de las Ciencias Sociales y Experimentales* (Universtat de València)
Revista *Didacticae: Revista de Investigación en Didácticas Específicas*
Graó, especialistes en educació

